

La dispensació de la medicació MHDA amb lliurament de proximitat es consolida amb múltiples models en la sanitat pública catalana

- El Consorci de Salut i Social de Catalunya ha publicat un document que descriu els diferents models d'implementació d'aquest tipus de dispensació farmacèutica a través de casos d'èxit en hospitals catalans.
- El lliurament de proximitat representa una oportunitat per gestionar l'increment progressiu de pacients externs atesos pels serveis de farmàcia hospitalària.

Aquest tipus de dispensació de la medicació MHDA va ser clau durant la pandèmia i ha permès als centres avançar en l'atenció centrada en la persona.

Barcelona, 18 d'abril de 2024.- El Consorci de Salut i Social de Catalunya (CSC) ha publicat el document *Models de dispensació de la medicació MHDA amb lliurament de proximitat*, que presenta els diferents models de lliurament de proximitat de la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria (MHDA) en els centres sanitaris del sistema públic de salut de Catalunya (SISCAT) a partir d'experiències d'èxit en la seva implementació. Aquest tipus de dispensació s'ha consolidat com un servei més de la farmàcia hospitalària, cosa que permet gestionar l'increment progressiu de pacients atesos i contribueix a una atenció més centrada en la persona i adaptada a les necessitats del pacient.

En concret, el treball descriu els següents models de dispensació de la medicació MHDA: lliurament de proximitat a la farmàcia comunitària, lliurament de proximitat a través del lliurament directe a domicili, lliurament de proximitat al centre d'atenció primària i lliurament de proximitat mitjançant armaris intel·ligents (lockers). Les entitats seleccionades per il·lustrar aquests models han estat l'Hospital Clínic de Barcelona, l'Institut Català d'Oncologia (ICO), la Fundació Hospital de Palamós i l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona.

A partir de la selecció d'aquestes experiències, el treball s'ha elaborat mitjançant entrevistes semiestructurades a professionals dels serveis de farmàcia, sota la coordinació de Josep Maria Guiu i Pau Gilabert, director i tècnic, respectivament, de l'Àrea de Farmàcia i del Medicament del

CSC. "La dispensació de la medicació hospitalària de forma ambulatoria amb lliurament de proximitat va ser un element clau en la resposta del sistema sanitari a la pandèmia per COVID-19 i, actualment, és una aposta per l'atenció centrada en la persona a Catalunya, amb diferents models que convergeixen en un únic concepte: millorar l'atenció sanitària als pacients", assenyala Guiu.

El lliurament de proximitat es defineix, en aquesta nova publicació del CSC, com el procés de lliurament de la medicació a un pacient concret en un entorn més proper al seu domicili o en el mateix domicili, sota la responsabilitat del Servei de farmàcia hospitalària que el dispensa. Els medicaments hospitalaris de dispensació ambulatoria es refereixen a tractaments farmacològics que requereixen la prescripció i el seguiment clínic d'un metge especialista, i que s'utilitzen per tractar patologies complexes. A més, aquests requereixen un seguiment clínic estret, tant de la seva efectivitat com de la seva seguretat. Alguns d'aquests medicaments són els antiretrovirals, els antivírics per a les hepatitis B i C, i els tractaments immunosupressors o els tractaments oncològics per via oral, entre d'altres.

El document indica que l'atenció farmacèutica als pacients externs que reben medicació MHDA ha experimentat un increment progressiu en els darrers anys, en comparació amb la xifra de pacients ingressats atesos, que es manté estable. Així, el 2022, més de 255.000 usuaris de la sanitat pública catalana havien rebut almenys una dispensació d'aquest tipus de tractaments, segons el document.

En aquest sentit, Sandra Fontanals, cap del Servei de Farmàcia de l'Institut Català d'Oncologia (ICO) i una de les professionals que ha participat en el treball, explica que "el lliurament de proximitat permet acostar a la persona el seu tractament, evitant visites innecessàries a l'hospital i garantint el correcte seguiment per part del servei de farmàcia hospitalària, en aquells pacients que, d'acord amb els criteris clínics, es consideri adequat".

La situació dels centres sanitaris durant la pandèmia de la COVID-19, tal com subratlla la publicació, va accelerar aquests procediments, amb l'objectiu de maximitzar els resultats en salut i reduir el risc de contagi. Així, els centres van garantir l'atenció farmacèutica als pacients externs mitjançant el desenvolupament de nous procediments basats en la telefarmàcia.

Tanmateix, el document també remarca que ja existien experiències prèvies en el lliurament de proximitat de la medicació MHDA, com ara el lliurament al domicili del pacient, en centres

d'atenció primària o experiències de col·laboració en el procés de dispensació amb la farmàcia comunitària. "La crisi sanitària va forçar tots els serveis de farmàcia a implementar el model de lliurament de proximitat que en aquell moment va suposar, en un grau o un altre, el procés de lliurament de medicació a domicili", explica Josep M. Guiu.

Així, el treball conclou que la dispensació de la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria amb lliurament de proximitat a Catalunya va ser un element clau en la resposta del sistema sanitari a la pandèmia de la COVID-19. A més, assenyala que, en la situació actual postpandèmia, la telefarmàcia s'ha consolidat com un servei més dins dels que ofereix la farmàcia hospitalària.

Maite Martín i Dolors Soy, farmacèutica adjunta i cap del Servei de Farmàcia, respectivament, de l'Hospital Clínic de Barcelona, assenyalen que "la telefarmàcia amb lliurament de proximitat a la farmàcia comunitària o al domicili del pacient és una eina complementària de la pràctica farmacèutica que permet que cada pacient rebi l'atenció farmacèutica i l'accés a la medicació més adequat en funció de les seves necessitats".

En aquesta mateixa línia, en el document s'assegura que la diversitat de situacions organitzatives, idiosincràtica del sistema sanitari català, i de les característiques clíniques i socials dels pacients han permès identificar diferents solucions d'acord amb les necessitats dels centres o de la persona. En tot cas, es garanteix la seguretat dels medicaments en el lliurament de proximitat, establint una conservació adequada amb aquests elements: un embalatge segur, traçabilitat, empresa de transport autoritzada i comunicació amb els pacients.

Respecte al futur de la dispensació amb lliurament de proximitat, el treball apunta que, en els pròxims anys, la incorporació de tecnologies permetrà un seguiment més eficient i personalitzat dels pacients, assegurant una millor adherència al tractament i reduint els riscos associats a les visites presencials. En aquest sentit, els models de lliurament de proximitat de la medicació MHDA són una peça clau per garantir l'accés als medicaments i millorar la qualitat de vida de tots els pacients.

Per elaborar aquest document, el CSC ha comptat amb la col·laboració de Marta Mullera, farmacèutica adjunta de la Fundació Hospital de Palamós-Serveis de Salut Integrats Baix Empordà (SSIBE), i Nuria Bosacoma, responsable del Servei de Farmàcia de la mateixa entitat; Maite Martín, farmacèutica adjunta de l'Hospital Clínic de Barcelona, i Dolors Soy, responsable

del Servei de Farmàcia del mateix centre; Carles Quiñones, responsable del Servei de Farmàcia de l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona (Institut Català de la Salut); Sandra Fontanals, responsable del Servei de Farmàcia de l'Institut Català d'Oncologia de l'Hospitalet de Llobregat; Nuria Quer, coordinadora de Farmàcia de l'Institut Català d'Oncologia de Girona, i Marta Munné, coordinadora de Farmàcia de l'Institut Català d'Oncologia de Badalona.

Sobre el CSC

El Consorci de Salut i Social de Catalunya (CSC) és una entitat pública de caràcter local i base associativa, fundada el 1983, que té el seu origen en el moviment municipalista. Actualment, compta amb 117 associats entre ajuntaments, diputacions i consells comarcals, així com altres entitats proveïdores de serveis públics de salut i socials. Totes elles són entitats sense afany de lucre.

Referència al sector i amb una clara vocació de servei, el CSC té com a missió impulsar models de salut i social excel·lents i sostenibles, per millorar la qualitat de vida de les persones, oferint serveis d'alt valor afegit als seus associats. Així, el CSC vol ser el principal referent per al coneixement i capacitat de cooperació, influència i anticipació davant els nous reptes del sistema de salut i social.

Més informació:

Comunicació CSC

Anna Cerdà

Telèfon: 932 531 820 / 609 73 76 68

Correu electrònic: acerdap@consorci.org / comunicacio@consorci.org

www.consorci.org

